

Compositie:

Tekst en illustraties: Bob Claessens

Het gebeurt dat uw foto niet voorbij het wedstrijdniveau geraakt. Soms ook blijkt dat anderen uw werk maar zo-en-zo vinden. En dat terwijl technisch gesproken de foto áf is,...Waarom dan? Een eenvoudig antwoord zou zijn: Smaken verschillen ! ...Of toch niet...

*“Meneer U hebt nagedacht over deze foto, zei de criticus, de **compositie klopt !**”.*

Inderdaad, als de compositie van uw beeld klopt, dan stijgt de appreciatie voor uw werk meteen! Compositie is echter iets dat u niet zélf bepaalt. Er zijn regels.

Grosso modo kan men de regels in drie categorieën indelen: de **regel van derden**, de **gouden snede** en de **spiraal van Fibonacci**.

Ik laat er meteen één vallen: de spiraal van... Die is namelijk niet te zien in de zoeker van uw camera. U kan hem wél toepassen in de nabewerking maar dat is eerder vrij complex qua uitsnijden en verschuiven.

- // -

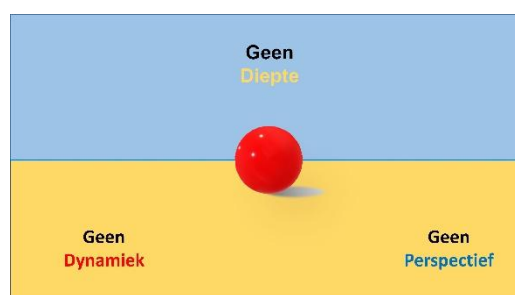
Een eenvoudige en handige manier om compositie aan te pakken is via de **regel van derden** die vaak als zoeker-raster op uw apparaat aanwezig is.

Dat ziet er zo uit: een raster met 4 sterke lijnen en 4 sterke punten (op de kruising).

Laten we een en ander illustreren aan de hand van een voorbeeld:

Een technisch perfect beeld maar...:

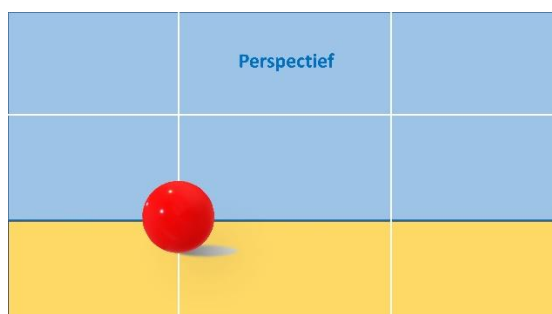
We creëren nu diepte door de horizon op een sterke lijn te zetten:

We voegen nu dynamiek toe en zetten het onderwerp op een sterk punt:

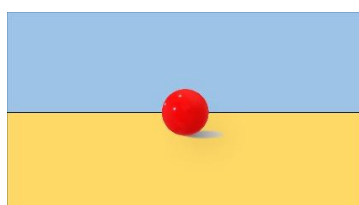

We benadrukken het perspectief door de horizon te doen zakken:

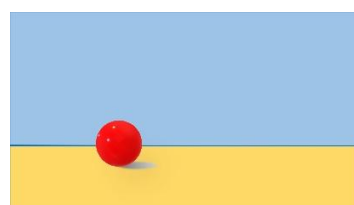

“Een goede compositie begint met een goed standpunt”

Voor

Na

-//-

Een tweede regel is de klassieke **gouden snede** en die ziet er als volgt uit:

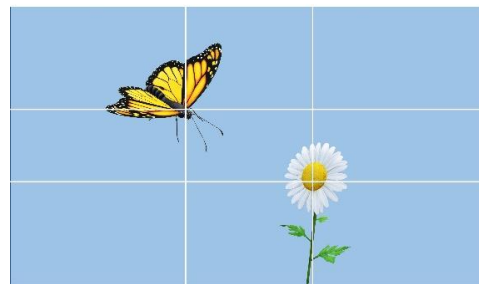
	A	
B = A : 1,6		
	De Gulden Snede	

Weer 4 sterke lijnen en punten maar dichterbij het centrum van het beeld.

Bekijk nu even beide haast identieke foto's:

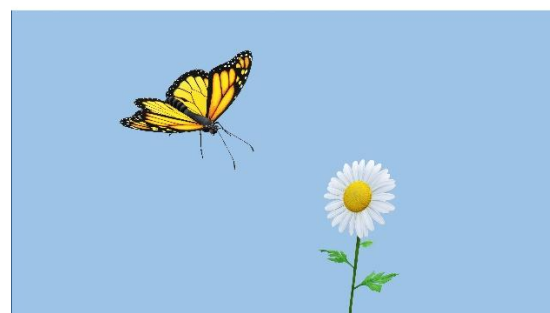
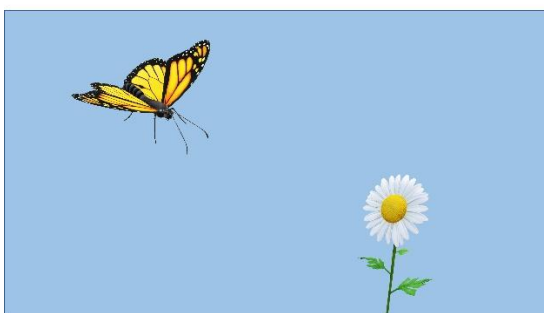

Derden

Gulden

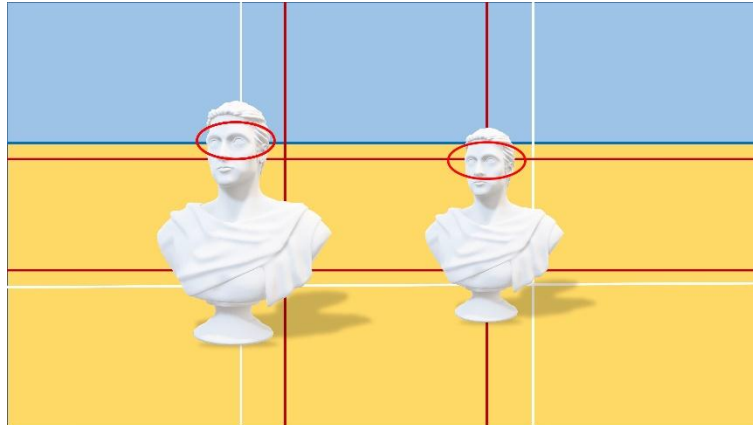
De gulden snede vertelt een beter verhaal ! *De vlinder vliegt echt naar de bloem.*

Een juiste compositie versterkt het verhaal !

Het verhaal kan evenwel iets ingewikkelder worden wanneer er twee onderwerpen in beeld komen.

Welke mogelijkheden er dan zijn zou u kunnen herleiden tot een combinatie van de gulden regel en de regel van derden. Ik raad aan te experimenteren met uw standpunt en vooral het verhaal niet uit het oog te verliezen.

In dit voorbeeld is de voorste figuur gelijnd op de (witte) regel van derden en de achterste op de (rode) gulden snede, wat bv. dynamiek schept. Spelen met de horizon komt het perspectief of de proportie tussen de figuren vaak ten goede. Dus weer een kwestie van standpunt en verhaal.

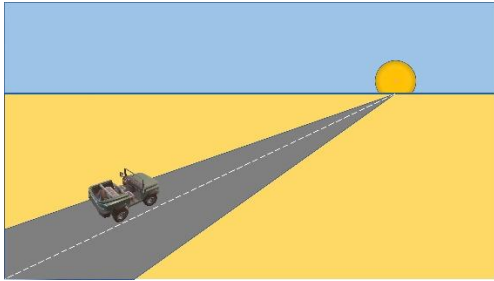
- // -

Een ander aspect van compositie is de **kijkrichting**. Als de kijkrichting niet klopt met onze perceptie van zien, “wringt” de foto.

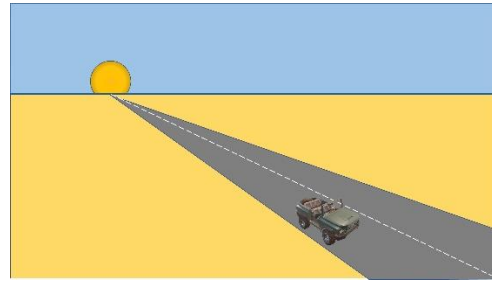

Het beginsel “kijk-richting” moet u in functie van het verhaal bezien: de kijkrichting moet naar het onderwerp leiden (links-rechts) of moet het onderwerp volgen in de juiste richting (vertrek-aankomst).

Met onderstaande voorbeelden laten we een auto naar de zon toe rijden en van de zon weg rijden. De eerste auto rijdt in het kader en de tweede verlaat het kader; precies wat we wilden vertellen.

Naar toe

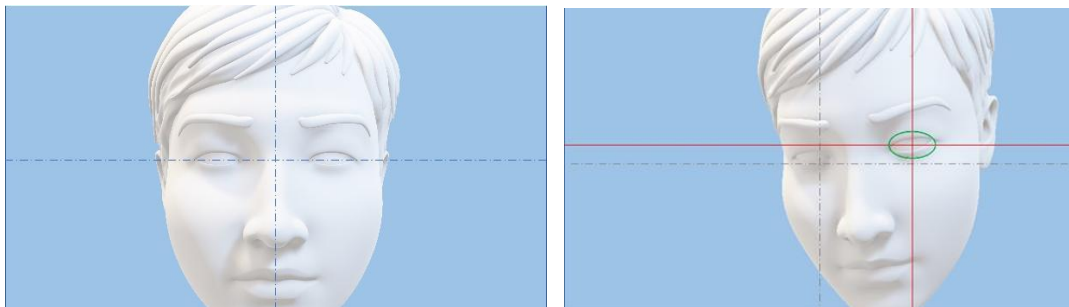

Van weg

Volledigheidshalve vermeld ik dat dezelfde regels van toepassing zijn op vierkante of rechtopstaande formaten. Vaak is met 1 onderwerp de gulden snede aangewezen en met 2 onderwerpen de regel van derden, wat te maken heeft met de opvulling van de ruimte.

- // -

Kan een onderwerp in het **midden** van de foto dan écht niet? Toch wel, om bv. de symmetrie te benadrukken. Maar kijkt u even naar dit voorbeeld en geef toe dat de niet gecentreerde foto een véél dynamischer portret oplevert.

- // -

Over compositie is de laatste discussie nog niet gevoerd. Dat is waar, al eeuwen! Maar toch moet gezegd dat wie de compositie-regels niet volgt, meer kans heeft op falen dan wie dat wel doet. Als amateur mag u best tevreden zijn met een mindere compositie, maar streeft u naar hoger werk zoals wedstrijden, wanddecoratie, opdrachtjes voor derden of zelfs verkoop, zult u toch de regels strikter moeten toepassen; tenzij u een rebel bent!